

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету суспільних наук
Юрій ОСТАПЕЦЬ
«27» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

**ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ГРУПАХ
СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 9	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 270	4	5
Форма підсумкового контролю: диференційований залік	Семестр:	
	7	9
	Індивідуальна робота	
	180	180
	Самостійна робота:	
	90	90

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика в групах старшого дошкільного віку є складовою частиною професійної підготовки і важливим етапом практичної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти до професійної діяльності в умовах закладу дошкільної освіти.

Метою педагогічної практики в групах старшого дошкільного віку є: формування фахової компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; реалізація набутих теоретичних знань, практичних умінь та навичок у процесі організації освітньо-виховного процесу у групах старшого дошкільного віку; формування умінь і навичок планування та проведення режимних моментів, різних видів діяльності з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей старшого дошкільного віку; підготовка до здійснення взаємодії в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи.

Відповідно до освітньої програми, цей вид практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага, толерантність).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, полікультурне середовище, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки в полікультурному суспільстві.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, в тому числі представників інших національностей, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами, в тому числі міжкультурної взаємодії.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами до проходження «Педагогічної практики в групах старшого дошкільного віку» є опанування таких освітніх компонент (ОК) освітньої програми (ОП):

ОК 9 Вступ до спеціальності.

ОК 10 Історія педагогіки

ОК 11 Дошкільна лінгводидактика

ОК 13 Теорія виховання

ОК 14 Дошкільна дидактика

ОК 25 Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей раннього та дошкільного віку

ОК 26 Методика ознайомлення з довкіллям дітей раннього та дошкільного віку

ОК 27 Методика фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку.

ОК 28 Основи образотворчого мистецтва з методикою навчання дітей раннього та дошкільного віку

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», проходження практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету,	ПРН 1

завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку	
Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій	ПРН 2
Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами, дітей – представників етнічних меншин	ПРН 3
Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 4
Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти	ПРН 5
Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.	ПРН 6
Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових, індивідуальних, етнічних особливостей і можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.	ПРН 7
Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.	ПРН 8
Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти	ПРН 9
Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.	ПРН 10
Бути знайомим з ознаками булінгу, в тому числі на етнічному ґрунті в полікультурних регіонах. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому	ПРН 11
Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.	ПРН 12
Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психологопедагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.	ПРН 13
Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.	ПРН 14
Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.	ПРН 15
Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.	ПРН 16
Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.	ПРН 17
Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку	ПРН 18
Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини	ПРН 19
Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та	ПРН 20

створенні зони найближчого розвитку	
Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку різної етнічної приналежності	ПРН 21
Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку	ПРН 22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами вищої освіти після проходження практики:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміє і визначає педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; вміє знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку	ПРН 1
Розуміє, описує й аналізує процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій	ПРН 2
Розуміє природу і знає вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами, дітей – представників етнічних меншин	ПРН 3
Розуміє і визначає особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 4
Здійснює взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучає батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти	ПРН 5
Встановлює зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.	ПРН 6
Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових, індивідуальних, етнічних особливостей і можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.	ПРН 7
Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.	ПРН 8
Розуміє історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізує педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти	ПРН 9
Знайомий з програмою раннього втручання, розуміє можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.	ПРН 10
Знайомий з ознаками булінгу, в тому числі на етнічному ґрунті в полікультурних регіонах. Вміє використовувати прийоми попередження та протидії йому	ПРН 11
Будує цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінює власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.	ПРН 12
Здійснює управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.	ПРН 13
Має навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.	ПРН 14
Визначає завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.	ПРН 15
Проектує педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного	ПРН 16

розвитку дітей	
Здійснює суб'єкт-суб'єкту взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.	ПРН 17
Володіє технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку	ПРН 18
Збирає та аналізує дані про індивідуальний розвиток дитини	ПРН 19
Враховує рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку	ПРН 20
Розробляє індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку різної етнічної приналежності	ПРН 21
Дотримується умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку	ПРН 22

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази «Педагогічної практики в групах старшого дошкільного віку» визначаються: довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом і ЗДО усіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же строк.

Базами проходженнями практики можуть виступати заклади дошкільної освіти, початкова школа з структурним дошкільним підрозділом, центри розвитку дітей, приватні дошкільні заклади.

Бази практик повинні відповідати наступним вимогам:

- забезпечувати виконання здобувачами вищої освіти програми практики;
- мати у своєму складі структури, що відповідають спеціальності за якими здійснюється підготовка фахівців;
- здійснювати кваліфіковане керівництво практикою здобувачів вищої освіти;
- надавати здобувачам вищої освіти право користуватись документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства;
- надавати можливість подальшого працевлаштування випускникам Університету.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умовами підписання короткострокового договору між факультетом та підприємством.

Закріплення здобувачів денної форми навчання за базами практики та призначення керівників від кафедри оформляється наказом ректора університету, а здобувачів заочної форми навчання – розпорядженням декана факультету.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ «ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ГРУПАХ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»

Представити психолого-педагогічну характеристику дитини старшого дошкільного віку.

Скласти власні завдання для самостійної діяльності дитини старшого дошкільного віку.

Схарактеризувати прийоми формування культурно-гігієнічних навичок у дітей старшого дошкільного віку, які використовує вихователь.

Скласти власну систему ігрових завдань для формування культурно-гігієнічних навичок у дітей старшого дошкільного віку.

7. ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ «ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ГРУПАХ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»

№	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1	Ознайомлення із базою практики (місце знаходження, тип і вид закладу, режим роботи, працівники, територія ЗДО, групи, кабінети); розвивальним предметним середовищем; особливостями організації освітнього процесу в групах старшого дошкільного віку; вихователем та дітьми закріпленої групи; документацією вихователя старшої групи.	1-2 дні
2	Вивчення програмно-методичного забезпечення діяльності вихователя старшої групи	упродовж терміну практики
3	Спостереження та аналіз педагогічної діяльності вихователя групи старшого дошкільного віку у першу та другу половину дня	перший тиждень
4	Самостійне виконання практикантом обов'язків вихователя старшої групи	упродовж терміну практики
5	Вивчення навчально-методичного забезпечення виховного процесу у групі старшого дошкільного віку.	третій тиждень
6	Вивчення та створення моделі предметно-розвивального середовища старшої групи	четвертий тиждень
7	Вивчення та аналіз плану роботи вихователя з батьками старшої групи; Просвітницька робота з батьками.	п'ятий тиждень практики
8	Оформлення документації педагогічної практики. Підготовка до виступу на підсумковій конференції.	останній тиждень практики
	Загальна тривалість практики	6 тижнів

8. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Перед початком практики проводиться настановча конференція, у ході якої студенти ознайомлюються з програмою практики: керівники роз'яснюють їм мету практики, ставлять конкретні завдання, інформують про зміст діяльності під час проходження практики, форму звітності, критерії оцінювання тощо.

Для проходження практики академічна група студентів розподіляється на підгрупи з 2-3 осіб, які направляються у ЗДО для роботи з однією групою дітей старшого дошкільного віку.

Студент, який має академічну заборгованість, до проходження педагогічної практики в ЗДО не допускається. У разі невиконання студентом практикантом програми практики з поважних причин, розпорядженням університету дозволяється проходження практики до кінця навчального семестру без відриву від занять в університеті.

Обов'язковою умовою допуску студента до проходження педпрактики є проходження ним медичного огляду та відповідно оформлення медичної книжки.

Режим роботи студентів під час практики визначається керівниками практики та узгоджується з правилами внутрішнього розпорядку бази практики. Щоденно студенти повинні знаходитися в ЗДО до 5 годин. Згідно з розкладом режимних процесів, у першій половині дня студент-практикант виконує завдання практики з 8.00 до 13.00, у другій половині дня – з 15.00 до 18.00.

На період практики призначається староста, який веде облік відвідування студентами практики, організовує і координує роботу групи, виконує доручення керівника практики, методистів, адміністрації і працівників базового навчального закладу чи установи щодо організації і перебігу практики, інформує студентів про консультації, семінари.

Послідовність реалізації завдань практики студент визначає в індивідуальному плані проходження практики. Він складається у перші дні практики, схвалюється вихователем-методистом та керівником від бази практики. Кожен студент працює відповідно до свого індивідуального плану.

Під час проходження практики здобувач спостерігає за роботою вихователя у групах старшого дошкільного віку та допомагає виконувати його обов'язки. Здобувачі працюють почергово в першу або другу половину дня і здійснюють таку роботу:

- знайомляться з документацією яку ведуть вихователі молодшої групи;
- розробляють конспекти занять різних типів, фізкультурно-оздоровчих заходів;
- здійснюють освітній процес як на заняттях, так і в повсякденному житті;
- створюють дидактичні або роздаткові матеріали для розвитку дрібної моторики рук/сенсорного розвитку дітей старшого дошкільного віку;
- проводять психолого-педагогічні спостереження за дітьми старшого дошкільного віку;
- забезпечують охорону здоров'я дітей, запобігають дитячому травматизму;
- організують режимні процеси, ігрову й самостійну діяльність, фізкультурно-оздоровчі заходи дітей старшого дошкільного віку;
- проводять показові заняття з наступним обговоренням.

Протягом практики у групах старшого дошкільного віку практиканти ведуть щоденник педагогічних спостережень, у якому фіксують інформацію, необхідну для виконання завдань практики, висвітлюють хід їх виконання (згідно індивідуального плану проходження практики), в тому числі й роботу зі складання психолого-педагогічних характеристик дитини, з вивчення та аналізу ділової документації дошкільного закладу. Матеріали щоденника використовують для звіту про виконану під час практики роботу.

Після завершення практики студент обробляє зібраний матеріал і складає звіт, у якому подає аналіз всіх напрямів своєї роботи під час практики, характеризує повноту виконання завдань, труднощі, з якими стикався, вказує на досягнення та нереалізовані ідеї, визначає причини недоліків та упущень, намічає основні шляхи самовдосконалення.

Педагогічна практика завершується підсумковою конференцією. У ході конференції студенти звітують про свою роботу під час практики, дають узагальнений аналіз її результатів, обмінюються досвідом у формі презентації перебігу практики, обговорюють причини труднощів та висловлюють пропозиції щодо покращення практичної підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності.

Обов'язки та права студента-практиканта

До обов'язків студента-практиканта входить:

- здійснювати свою роботу у відповідності до вимог Статуту ЗДО;
- виконувати розпорядження керівників практики (як з боку ЗДО, так і з боку університету);
- виконувати усі види діяльності, передбачені програмою практики в групах молодшого дошкільного віку, перспективним плануванням ЗДО та індивідуальним планом проходження практики студента-практиканта;
- дотримуватись правил виробничої дисципліни, морально-етичних норм спілкування з адміністрацією університету та ЗДО, вихователями, дітьми та батьками;
- дотримуватись правил техніки безпеки, заходів охорони здоров'я та збереження життя дошкільників;
- надавати гуманістичної спрямованості режимним процесам та освітній роботі ЗДО в цілому.

Під час проходження педагогічної практики в ЗДО студент-практикант має право:

- вносити свої пропозиції щодо вдосконалення режимних процесів та освітнього процесу ЗДО;
- користуватись наочними посібниками, навчально-методичним забезпеченням групи та методичного кабінету ЗДО.

Права й обов'язки керівника практики

Керівник педагогічної практики має право:

- постійно відвідувати ЗДО з метою контролю за виконанням студентами практикантами завдань практики;

- перевіряти ведення поточної документації (щоденника практики, планування режимних процесів групи та освітнього процесу ЗДО);
- ознайомитися з нормативно-правовою документацією ЗДО і навчально-методичними посібниками групи дітей старшого дошкільного віку;
- вести облік відвідування студентами-практикантами ЗДО, за яким вони закріплені;
- вказувати на недоліки, давати методичні рекомендації та висловлювати побажання щодо освітньої діяльності практиканта в ЗДО;
- аналізувати й оцінювати залікові форми роботи, проведені студентами практикантами.

Функціональні обов'язки працівників ЗДО

Завідувач закладу дошкільної освіти:

- перед початком практики контролює підготовленість бази дошкільного навчального закладу;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів: інструктаж з охорони життя та здоров'я дітей молодшого дошкільного віку, з охорони праці і техніки безпеки;
- контролює забезпечення нормальних умов праці й побуту студентів;
- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку;
- у тісному контакті з керівником практики від кафедри забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- затверджує характеристики студентів-практикантів;
- має право надати письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями та пропозиціями щодо її поліпшення.

Вихователь-методист дошкільного навчального закладу:

- забезпечує необхідні умови для успішного проведення навчальної практики;
- знайомиться з загальним планом практики;
- несе відповідальність за призначення вихователів-наставників;
- забезпечує розподіл студентів за віковими групами;
- спостерігає за роботою вихователів і студентів;
- знайомить студентів з основами планування навчально-виховної роботи в ЗДО;
- має право залучати студентів до виконання завдань методичного характеру;
- забезпечує їх необхідною літературою і посібниками;
- разом із завідувачем ЗДО має право надати письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо її поліпшення.

Вихователь дошкільного навчального закладу:

- створює умови для успішного проходження студентами практики;
- знайомить студентів з основами планування освітньої роботи в конкретній віковій групі, з веденням обов'язкової документації;
- знайомить студентів зі складом дітей в групі, надає стислу психолого-педагогічну характеристику кожної дитини;
- знайомить студентів з центрами (осередками), обладнанням і дидактичними матеріалами, їх призначенням в групі та правилами користування;
- надає зразок гуманного й турботливого ставлення до дітей;
- проводить показові режимні моменти, заняття (за планом практики);
- вихователь – наставник практики при потребі студентів надає консультації;
- забезпечує практикантів необхідними посібниками, обладнанням і матеріалом; залучає студентів до виготовлення дидактичної наочності;
- спостерігає й аналізує самостійне проведення студентами режимних моментів.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСК ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звіту. Звіт про проходження практики містить у собі аналіз практики, відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів її програми та

індивідуального завдання, висновки і пропозиції, зауваження та побажання щодо підсумків практики, список використаних літературних джерел. До звіту додаються відповідні пояснення, таблиці, схеми тощо, а також матеріали, зібрані у процесі проходження практики. Звіт про проходження практики складається в письмовій формі за результатами її проходження. Загальний обсяг звіту становить не менше 10 стандартних сторінок формату А4. За своєю структурою звіт про практику складається з титульного аркушу, змісту, вступу, основної частини (з двох розділів), висновків, списку використаних джерел та додатків (за потребою).

Допуск до захисту практики

Студент не допускається до захисту практики у випадку, якщо він не виконав вимоги педагогічної практики у групах старшого дошкільного віку та/або не здав на кафедру протягом 3 днів після завершення педагогічної практики відповідні документи.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією викладачів кафедри. Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

Загальна сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	добре
64-73	D	задовільно
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ ТА ЗАХИСТ ЗВІТІВ

№	Види роботи	Кількість балів (максимальна)
1.	Аналіз діяльності вихователя під час спостережень (3 заняття у першу половину дня; 3 режимні моменти у другу половину дня)	10
2.	Підготовка і самостійне проведення 3 занять (за різними освітніми напрямками) і 1 розваги	40
3.	Створення моделі предметно-розвивального середовища старшої групи	10
4.	Розробка конспекту проведення однієї з форм роботи з батьками	10
5.	Участь у методичних формах роботи	5

6.	Участь у підготовці та проведенні свят та розваг у ЗДО	5
7.	Виконання індивідуальних завдань	10
8.	Звіт. Оформлення документації	5
9.	Захист практики	5
Разом		100

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Березовська Л. І. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку : навчальний посібник. Івано-Франківськ : НАІР, 2022. 252 с.
3. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Дошкільна лінгводидактика. Київ: Вища школа, 2007. 542 с.
4. Богуш А., Гавриш Н. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі: [Підручник для ВНЗ]. К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. 408 с.
5. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. Навчально-методичний посібник / За ред. Г. С. Тарасенко. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 320 с.
6. Освітнє середовище закладу дошкільної освіти: технології проєктування: навч.-метод. посібник / О. Д. Рейпольська, І. М. Гудим, Л. І. Зайцева, І. В. Луценко, В. О. Луценко, Г. Г. Цветкова ; за ред. О. Д. Рейпольської. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 222 с.
7. Павелків Р. В., Цигипало О.П. Дитяча психологія. К. : Академвидав, 2008. 432 с.
8. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Академ-видав, 2006. 456 с.
9. Програми розвитку дітей. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/programi-rozvitku-ditey>
10. Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти. Лист МОН України №1/9-148 від 16.03. 2021. URL: <https://mon.gov.ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti>

Допоміжна література

1. Атрощенко Т.О., Зданевич Л.В., Цегельник Т.М. Потенціал сімейного виховання у процесі формування особистості дитини дошкільного та молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами. Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2021. №1 (37). Ч. II. 27-33
2. Атрощенко Т.О., Попович О.М., Коврей Д.Й. Теоретичні підходи до змістової характеристики природничо-екологічної компетентності дітей як ключової компетентності для сучасної дошкільної освіти. Інноваційна педагогіка, 2024. Вип. 71. Том 2. С.140-144.
3. Екологічне виховання старших дошкільників / упоряд. В. Л. Сухар. Х. : Вид-во «Ранок», 2009. 160 с.
4. Закон України «Про дошкільну освіту» . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
5. Зданевич Л.В., Атрощенко Т.О., Розгон В.В. Виховання самостійності у дітей дошкільного віку як проблема вітчизняних та зарубіжних наукових студій. Інноваційна педагогіка, 2024. Вип. 69. Том 1. С.219-223.
6. Методична робота в ДНЗ / Упорядник: Л.А.Швайка. Х.: Вид.група «Основа», 2008. 287с.
7. Про затвердження Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>

8. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
9. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія. Київ: «Самміт-Книга», 2009. 272 с.
10. Крутій К. Взаємодія з батьками та взаємовідносини з дітьми. 1111 запитань до професора. Запоріжжя, 2012. С. 224–275.
11. Підготовка вихователя до розвитку особистості дитини в дошкільному віці : монографія / Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, З.Н. Борисова та ін.; [за заг. ред. І.І. Загарницької]. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 310 с.
12. Формування творчої особистості старшого дошкільника в різних видах діяльності: монографія / О. С. Трифонова, Т. М. Степанова, Т. А. Лісовська та ін. / За заг. ред. д. пед. н., проф. О. С. Трифонові. Миколаїв: ФОП Швець В.Д., 2019. 260 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

<https://mon.gov.ua/ua> - МОН України. Офіційний сайт
<http://intellect-invest.org.ua> – Портал сучасних педагогічних ресурсів
<http://www.children.edu-ua.net> – Сайт “Діти України”
<https://mala.storinka.org/> – сайт, на якому представлені літературні твори для дітей
<http://www.ecosystema.ru/links.htm> - Сторінка, на якій представлений список корисних посилань на освітні форуми, освітні і екологічні сайти, а також інтернет-каталоги.
<http://www.klass-teatr.ru/index.php?section=tt64> – Ділова ігротека. Сторінка, присвячена педагогічним іграм.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)